

Een expertlijst van tijdschriften in de bedrijfswetenschappen

Prof. Dr. E. Sterken en Prof. Dr. P.S.H. Leeftang¹

1 Inleiding

De meting van kwaliteit van het onderzoek en onderzoekproductiviteit is in de laatste twee decennia in Nederland van groter belang geworden. In hoofdlijnen kan men constateren dat de behoefte aan een betere allocatie van de schaarse, voor het academische onderzoek beschikbare, middelen gegroeid is. Hierbij kan men denken aan de allocatie van onderzoektijd aan onderzoeksgroepen of individuen, de selectie van fellows van onderzoekscholen, promotiebeslissingen van medewerkers en aan een betere allocatie van de schaarse bibliotheekbudgetten en schapruimte. Inmiddels gebruikt een groot aantal economische faculteiten en/of onderzoekscholen een systeem om onderzoekproductiviteit te meten.

De geschiedenis van de analyse van de kwaliteit van het Nederlands economisch onderzoek is evenwel niet lang. In 1985 publiceerde de Verkenningcommissie Economie een eerste poging om te komen tot een meetsysteem van onderzoekproductie. Op het werk van de Commissie Buiten werd echter stevige kritiek geuit. De meting zou eenzijdig zijn en geen volledig overzicht van kwaliteit en productiviteit geven. De kritiek was aanleiding om de Voorzitters van de Vaste Commissies voor de Wetenschapsbeoefening (VVCW) van de diverse faculteiten af te vaardigen naar een nieuwe commissie, die als doel had om een beter meetsysteem te ontwikkelen. Deze VVCW heeft tot op heden twee publicaties voortgebracht (VVCW, 1988, 1991), waarvan de laatste inmiddels een grote bekendheid geniet door de alfabetische aanduiding van de kwaliteit van tijdschriften. De rapporten van de VVCW bevatten niet alleen aanbevelingen om

tijdschriften te classificeren, maar behandelen ook de publicaties in boeken alsmede een veelheid aan andere academische activiteiten. De impliciete hoop van deze rapporten was dat bij de onderzoekbeoordelingen door de Vereniging van Samenwerkende Universiteiten (VSNU) de genoemde meetmethoden gebruikt zouden worden.

Bij de laatste onderzoekbeoordeling is de meetmethode maar slechts ten dele gebruikt. Dit feit was aanleiding om recentelijk opnieuw de meting ter discussie te stellen. Inmiddels staat een derde rapport op stapel (Commissie Herziening Outputmeting Economie, 1998), dat tegemoet dient te komen aan de genoemde bezwaren. Het nieuwste rapport stelt voor om meer dan voorheen bibliometrische technieken te gebruiken bij de bepaling van kwaliteit en productiviteit. Hiermee wordt een koerswijziging voorgestaan ten opzichte van de oude methode, die berust op het gebruik van zogenaamde expertlijsten. Hoe dan ook gemeten, in de onderzoekbeoordelingen door de VSNU zijn kwaliteit en productiviteit belangrijke criteria, naast maatschappelijke relevantie en levensvatbaarheid. Het gewicht dat

Prof. Dr. E. Sterken en Prof. Dr. P.S.H. Leeftang zijn beiden werkzaam aan de faculteit der Economische Wetenschappen van de Rijksuniversiteit Groningen. Prof. Sterken is onlangs benoemd tot hoogleraar monetaire economie, nadat hij enkele jaren werkzaam was als hoogleraar-directeur van het Landelijk Netwerk Bedrijfseconomie (LNBE). Prof. Leeftang is hoogleraar Marktkunde en tevens als hoogleraar verbonden aan het European Institute for Advanced Studies in Management te Brussel.

aan de uitkomsten van de onderzoekvisitaties door de VSNU in de toekomst toegekend zal worden als het gaat om de verdeling van middelen voor onderzoek zal groter worden. Derhalve is de vraag hoe men kwaliteit en productiviteit meet uiterst relevant, niet alleen voor de beroepsgroep zelf maar ook voor de instanties die middelen ter beschikking stellen. Nu men de stap van het gebruik van expertlijsten naar citatieanalyse heeft gemaakt, rijst de vraag of dit een goede stap geweest is.

In de bedrijfswetenschappen is tot nu toe een aantal pogingen ondernomen om de kwaliteit en productiviteit te meten. Van Witteloostuijn en Boone (1996) presenteren individuele toplijsten per discipline. Van Witteloostuijn (1996) heeft een verkenning gemaakt van het Nederlandse onderzoek in de bedrijfswetenschappen in opdracht van NWO. Daarnaast is er een aantal expertlijsten in omloop. De Rotterdamse faculteit Bedrijfskunde hanteert sinds 1995 een tijdschriftenclassificatie (zie Kret en Van Raaij, 1997). Deze lijst geeft voor een groot aantal tijdschriften een classificatie a la de VVCW-lijsten (A tot en met E). De Nederlandse Organisatie voor Bedrijfskundig Onderzoek (NOBO) publiceert sinds 1993 de NOBO Outputindicatoren (NOBO, 1993). Hierin wordt onderscheid gemaakt tussen wetenschappelijke tijdschriften met een refereesysteem, vaktijdschriften en populariserende tijdschriften.

In dit artikel wordt niet een volgende poging gedaan om uitspraken te doen over de kwaliteit van individuen of onderzoeksgroepen, maar wordt een eerste versie van een zogenoemde expertlijst van tijdschriften in de bedrijfswetenschappen gepresenteerd. We leggen de nadruk op het feit dat het een *eerste versie* van een dergelijke lijst is. Er zullen ongetwijfeld onvolkomenheden zijn en wellicht zelfs serieuze fouten worden gemaakt. Een discussie over de mening van experts is evenwel aantrekkelijk. Nu de bibliometrisch gefundeerde metingen de overhand dreigen te krijgen, is het onzes inziens nodig om waakzaam te blijven en de mening van experts niet uit het oog te verliezen. Immers men zou kunnen stellen dat in de limiet de mening van alle internationale experts wordt weergegeven door de impactscores. De internationale visie hoeft evenwel niet te sporen met de Nederlandse preferenties. Kennis

van de Nederlandse voorkeuren is echter van belang voor de meting van relevantie van het geleverde werk. De doelstelling van dit artikel is niet het veroordelen van het gebruik van citatieanalyse, of het eenzijdig pleiten voor een alternatief, maar het houden van een pleidooi om onderzoekproductiviteit zo goed mogelijk, dat wil zeggen langs meerdere dimensies, te meten. Naast het analyseren van productiviteit aan de hand van citatieanalyse kan het gebruik van expertlijsten tot een beter gefundeerde mening leiden. Het grote voordeel van een expertlijst is dat dit instrument gebruikt kan worden ten behoeve van de 'face validity' van de uitkomsten die door middel van andere methoden verkregen zijn. Als het goed is geeft de lijst in een oogopslag een duidelijk beeld van de kwaliteit van tijdschriften. Dit beeld kan dan door de dwarsdoorsnede van de beroepsgroep aanvaard worden. De hierna te presenteren expertlijst is naar onze mening een geschikt instrument om bedrijfswetenschappers te selecteren voor de participatie in onderzoekscholen. Dit zou dan kunnen op basis van de aantallen publicaties gewogen met de kwaliteitsaanduiding. We zijn ons er terdege van bewust dat het publiceren in tijdschriften slechts een deel van de gehele wetenschappelijke activiteit is. Goede wetenschappers schrijven ook monografieën, leerboeken, adviseren bedrijven en overheden, participeren in discussies in populariserende tijdschriften, dragen bij aan discussies over maatschappelijke problemen, stimuleren en begeleiden promovendi bij het voltooien van hun dissertatie, etc. Om deze reden is de lijst wellicht minder geschikt om de wetenschappelijke productie van een onderzoeksgroep in de volle breedte te meten. Het staat evenwel buiten kijf dat in de beroepsgroep zelf de publicaties in tijdschriften nog steeds een hoog gewicht toebedeeld krijgen als het bijvoorbeeld gaat om het afleggen van een succesvolle loopbaan.

Naast eerder genoemde overwegingen zijn de argumenten om een dergelijke lijst te presenteren de volgende. In de eerste plaats geldt dat wetenschap in zekere opzichten een elitaire bezigheid is. Net als in de kunst en literatuur is het grote publiek niet in staat om een gebalanceerd oordeel te vellen over de kwaliteit van producten. Het grote publiek beschikt over veel minder informatie dan de producenten en kan de kwaliteit niet beoordelen. Hierdoor is het

publiek niet in staat om bijvoorbeeld met inter-generationale externe effecten rekening te houden. Het goede boek, het elegante schilderij, of de baanbrekende publicatie kan slechts door experts beoordeeld worden. Doet de massa dit dan is de kans groot dat waardevolle producten geen markt hebben en dus niet voor het nageslacht bewaard worden. Een expertoordeel kan dit probleem verhelpen. Dit betekent dan overigens nog niet dat het grote publiek, de mening van de expert gehoord hebbend, de gekozen producten dan wel zou kunnen appreciëren. Ten tweede is het gevoel onder bedrijfswetenschappers dat de meetsystemen, die door bijvoorbeeld economen gehanteerd worden, niet die expert-kennis tonen die voor de bedrijfswetenschappen nodig is. Bedrijfseconomen hebben niet dezelfde publicatiecultuur als algemeen economen en econometristen. De criteria die door de twee genoemde categorieën wetenschappers gehanteerd worden, zijn bovendien niet dezelfde die voor de bedrijfswetenschappers van belang zijn. Op dit argument wordt in paragraaf 2 ingegaan. Ten derde is de bestaande expertlijst van tijdschriften voor economen en bedrijfswetenschappers, de VSNU-lijst uit 1991, inmiddels erg gedateerd. Het blijkt dat onderzoekers zich ondanks de opkomst van de citatieanalyse sterk laten leiden door bestaande lijsten, hetgeen de noodzaak van verversing onderstreept.

Het bereiken van een eensluidende mening over een expertlijst is welhaast een utopie. De hier te presenteren lijst is het resultaat van een uitgebreide peiling van de meningen van vele Nederlandse bedrijfswetenschappers. Het nut van de lijst moet uiteraard blijken door het gebruik ervan. De auteurs nodigen daarom eenieder uit om commentaar op de lijst te geven. Het commentaar kan aanleiding zijn om op termijn volgende versies te publiceren. De opbouw van dit artikel is als volgt. In paragraaf 2 worden bestaande meetsystemen besproken. In paragraaf 3 wordt de door ons voorgestelde lijst per deeldiscipline gepresenteerd. De lijst is het resultaat van een enquête onder Nederlandse bedrijfswetenschappers, Nederlandstalige redactieleden van enkele tijdschriften en onderzoekscholen. We sluiten af met conclusies.

2 Meting van kwaliteit en productiviteit van onderzoek

De onderzoekproductiviteit is de onderzoek-productie per ingezette eenheid onderzoeker. Bij de vaststelling van de productie is het nodig de kwantiteit en kwaliteit te kennen. De vaststelling van de kwantiteit kan door middel van bibliometrische technieken redelijk eenvoudig vastgesteld worden. Hierop gaan wij verder niet in. De vaststelling van de kwaliteit (zeg de prijs) van onderzoek is derhalve de cruciale stap. Meting van kwaliteit van onderzoek is een zaak van experts. De mening van experts kan op verschillende manieren verkregen worden. Stel dat een auteur een artikel in voorbereiding heeft. In verschillende stadia van het onderzoek wordt naar de mening van experts gevraagd. Vaak zal dit in eerste instantie gebeuren in de presentatie van het conceptartikel op seminars en congressen. Vervolgens wordt de mening van redacties en referees van tijdschriften gevraagd. Indien het artikel aan een minimale kwaliteitseis voldoet neemt het tijdschrift het artikel op. Dit is evenwel nog geen echte kwaliteitsmeting van het artikel. Want de kwaliteit kan vele malen hoger zijn dan de minimaal vereiste. Vaak komt deze extra kwaliteit tot uiting in de meting van de reputatie van het artikel in de jaren na publicatie. Wordt het artikel in positieve zin vele malen geciteerd, wordt het gezien als baanbrekend, leidt het tot een prijs toegekend door een vereniging of een tijdschrift en helpt het in het bouwen van de reputatie van de onderzoeker, dan kan dit wijzen op extra kwaliteit van het artikel. In een onderzoekbeoordeling dient men dus met name te letten op extra kwaliteit aanwezig in bepaalde artikelen.

Men dient voorts een onderscheid te maken tussen productiviteit en reputatie van een onderzoeker. Vaak lopen deze twee begrippen door elkaar en kan men de twee moeilijk scheiden. Indien een onderzoeker een zekere reputatie heeft opgebouwd, is de kans groot dat deze onderzoeker deel uitmaakt van expertcircuits. De onderzoeker is lid van redacties, beoordeelt artikelen van concurrenten, is lid van netwerken, kent redacteuren van tijdschriften beter dan gemiddeld, etc. Hierdoor is de kans dat deze onderzoeker artikelen geplaatst krijgt groter dan de kans dat een beginnend auteur of iemand met een

vermeend slechte reputatie het werk kan publiceren. Er kan op een scheiding van reputatie en productiviteit aangedrongen worden door dubbelblind te beoordelen. Er doen fraaie anekdotes de ronde over beroemde verhalen die onder een valse naam geweigerd worden, of omgekeerd over volledig onwetenschappelijke artikelen voorzien van beroemde namen die geaccepteerd worden. Het meten van reputatie en productiviteit dient evenwel altijd uit elkaar gehouden te worden. Dit principe wordt hierna gehanteerd.

2.1 Instrumenten

Wat zijn de beoordelingsinstrumenten van economen en bedrijfswetenschappers in Nederland? Het eerste instrument is de expertlijst. Hier kan men bijvoorbeeld kiezen voor de expertlijst van de VSNU, waarin tijdschriften in kwaliteitsklassen ingedeeld zijn (zie de VVCW, 1991). De categorie A bevat de zogenaamde internationaal vermaarde tijdschriften, de B-categorie bevat de zeer goede internationale tijdschriften, de C-categorie goede tijdschriften (veelal de rest van de internationale tijdschriften en de Nederlandse tijdschriften met een serieus refereesysteem), de D-categorie redelijke tijdschriften, terwijl de categorie E de overige, voornamelijk Nederlandstalige, tijdschriften bevat. Van deze lijst zijn twee varianten verschenen (VVCW, 1988, 1991). De laatste lijst beoogt vooral volledig te zijn, in die zin dat men de meeste tijdschriften op het gebied van economie en management opgenomen wil hebben. Er is een aantal punten van kritiek op de lijst. Allereerst correleert de lijst slecht met de impactscores van tijdschriften (zie Nederhof en Straathof, 1993), waardoor het idee van *lobbying* en insidergedrag postvat. Ten tweede is er meer subjectieve kritiek op de lijst. Econometristen en algemeen economen zouden relatief meer tijdschriften in de topcategorieën hebben. Voorts is de lijst statisch. Een tweede expertlijst is de zogenaamde *Intermediair*-lijst. In de jaren tachtig publiceerden de econometristen Kapteijn en Wansbeek onder het pseudoniem A.D.S. de Schuite deze individuele toplijst. In de jaren negentig heeft de Rotterdamse econometrist Franses eerst met de Tilburgse econoom Keuzenkamp en later met de VU-arbeidseconoom Van der Berg deze activiteit onder het pseudoniem Petra R. van Ostende (streven naar de top) voortgezet, daarbij gebruikmakend van een

ingekorte lijst. Ook in deze lijsten is het systeem een indeling in klassen. Nu evenwel niet met het doel om volledig te zijn, want er worden louter internationale tijdschriften opgevoerd. De lijst bevat slechts vier bedrijfseconomische tijdschriften. Naast deze twee algemeen bekende lijsten hanteren ook individuele instituten expertlijsten. Een voorbeeld hiervan is de lijst die door de bedrijfskundigen in Rotterdam (ERASM) gehanteerd wordt.

Het tweede instrument zijn de publicaties van het Institute for Scientific Information (ISI) in Philadelphia. Dit instituut publiceert sinds 1977 bibliometrische informatie, waaronder de Social Science Citation Index (SSCI) citatiescores en impactfactoren. De citatiescores zijn in Nederland voor het eerst door Van Duijn opnieuw benut voor de berekening van een individuele hitlijst. Van Bergeijk (1992) heeft hetzelfde principe gehanteerd om de invloed van economen in het Nederlandse beleidscircuit vast te stellen in zijn Polderhitlijst. Daartoe heeft hij zelf een lijst van Nederlandse tijdschriften opgesteld. Deze tijdschriften hebben in veel gevallen meer het karakter van vaktijdschriften (zie hierna voor een onderscheid tussen wetenschappelijke en populariserende tijdschriften). Deze vaktijdschriften hebben bovendien een 'algemeen economisch' karakter. Bedrijfswetenschappelijke tijdschriften maken geen onderdeel uit van de Polderhitlijst. Het ligt voor de hand om een dergelijke lijst te maken voor de Nederlandse bedrijfseconomische/bedrijfskundige tijdschriften (zoals het *Maandblad voor Accountancy en Bedrijfseconomie*, *Bedrijfskunde*, *Tijdschrift voor Bedrijfsadministratie*, et cetera). Van Witteloostuijn en Boone (1996) gebruiken de SSCI-lijst van tijdschriften om de productiviteit van Nederlandse bedrijfswetenschappers en bedrijfstakgroepen vast te stellen. Daarbij hanteren zij niet het criterium hoe vaak men in deze tijdschriften geciteerd wordt, maar hoe vaak men hierin gepubliceerd heeft. Recentelijk gebruiken Kapteijn en van der Ham (1998) de impactscores (zie hierna voor een definitie) om de productie van zowel individuele onderzoekers als instituten vast te stellen. De lijsten vormen de opvolging van de eerder gepubliceerde expertresultaten in *Intermediair*.

Een derde meetinstrument is in Nederland onbenut. Men kan de kwaliteit van tijdschriften

aflezen aan de frequentie waarmee ze voorkomen op de leeslijsten van cursussen. Immers de rationele docent zal de argeloze student niet opzadelen met een slechte leeslijst. Op dit instrument gaan we hier niet in.

Als men reputatie wil meten is er nog een vierde instrument: de zogenaamde bekendheid onder vakbroeders. Sinds een aantal jaren voert de Universiteit Maastricht enquêtes uit onder economen over de vraag wie de meest invloedrijke vakbroeder is. De resultaten van deze meting worden in *NRC Handelsblad* gepubliceerd.

Hoewel het typisch voor Nederlandse economen is om individuen van een score te voorzien, gaan we daar in dit artikel verder niet op in. In het buitenland is het gebruikelijk om faculteiten of afdelingen van een rating te voorzien. In het Verenigd Koninkrijk wordt aan dergelijke exercities een groot gewicht toegekend in het beleid. Subsidies worden eerder verstrekt indien men een goede rating gekregen heeft. Bij het vaststellen van de ratings worden niet alleen de verschenen publicaties maar ook de werkdocumenten door een commissie van experts bekeken.

Men kan zich afvragen wat de opstellers van de Nederlandse individuele hitparades drijft. Er bestaat een aantal verklaringen. De eerste verklaring is die van de opstellers van de lijsten van het eerste uur. Aan het begin van de jaren tachtig waren de Nederlandse economische faculteiten niet echt gericht op de internationale publicatiecultuur. Door prikkelende artikelen wilde men aanzetten tot een gedragsverandering. Omdat vooral de econometrische professie aansluiting had bij de internationale onderzoekwereld, werden de expertlijsten door econometristen overbevolkt, terwijl de gevestigde economenorde de lakens bleef uitdelen in de citatieanalyse. Inmiddels is evenwel het belang van internationaal publiceren in het gehele economenland doorgedrongen en vervalt het argument. De tweede verklaring van de productie van individuele hitlijsten is het bewijs van eigen kunnen. Of men tracht een zo groot mogelijk aantal leden van eenzelfde instituut op een lijst te krijgen, of men probeert een meetmethode te hanteren, waarbij de eigen individuele prestatie relatief gunstig gewogen wordt. Dit motief is in de jaren negentig opgekomen door de vorming van onderzoekscho-

len en de invoering van de diepte- en breedtestrategie door NWO. Dit laatste motief stelt de bezigheid echter in een kwaad daglicht. Het ware dan ook veel verstandiger om het succes van groepen en niet van individuen te meten. Immers het succes van individuen wordt vaak mogelijk gemaakt door werkverdeling binnen een groep. Het waarderen van onderzoeksgroepen gebeurt in de onderzoekvisitaties. De enige klacht die men hierop kan hebben, is dat de frequentie van visitaties laag is.

2.2 Expertlijsten of impactscores?

Wat is nu voor de bedrijfswetenschappen een verstandig instrument? Een expertlijst of de citatie-impactmethodiek of wellicht allebei? Een eensluidende mening is hier niet waarschijnlijk en ook niet nodig. De Commissie Herziening Outputmeting Economie (1998) merkt op dat er in hoofdlijnen drie methoden bestaan:

- 1 een panel van experts een lijst laten maken voor het hele veld;
- 2 het veld opdelen in deelgebieden en experts de tijdschriften binnen de deelgebieden laten rangordenen;
- 3 citatieanalyse gebruiken.

De eerste methode wordt als onwerkbaar gezien, omdat vergaande specialisatie dit niet toelaat. De enige oplossing is dan dat men tevreden is met een lijst van louter toptijdschriften voor het hele brede veld. Het gebruik van een dergelijke lijst om productiviteit van groepen vast te stellen is dan beperkt mogelijk, omdat er naar alle waarschijnlijkheid maar weinig publicaties in analyses meegenomen kunnen worden. De tweede methode is volgens de commissie beter en wellicht te prefereren. Oordelen in de wetenschap gaan bijna altijd over groepen die geformeerd zijn op basis van wetenschappelijke discipline. De publicatiecultuur wordt voor een belangrijk deel bepaald door structurele kenmerken van disciplines, zoals het belang van nationale instituties, de beschikbaarheid van data, het aanzien van theoretisch versus empirisch onderzoek, etc. Ook hier zitten nadelen aan. Men moet in staat zijn om de relevante deelgebieden te kunnen identificeren. Ook nu kan men in een deelveld slechts een beperkt aantal tijdschriften rangschikken. De updating kan een tijdrovende zaak zijn en tenslotte is het lastig om een *overall ranking* te geven.

Een laatste probleem ontstaat in het classificeren van tijdschriften met een interdisciplinair karakter. Hoewel dit uiteraard ook geldt voor de gehele klasse, geldt dat de kans op interdisciplinariteit tussen de subklassen groot is. Deze argumenten doen de commissie vervolgens kiezen voor de derde methode.

Hier wordt een lijst volgens de tweede methode gepresenteerd. We delen de mening van de Commissie Herziening Outputmeting Economie aangaande de eerste methode, zoals die hierboven weergegeven is. De derde methode is al in gebruik, daarom pleiten wij voor het gebruik van het tweede instrument, teneinde een afgewogen oordeel te kunnen geven over bedrijfswetenschappelijk onderzoek. We motiveren onze keuze voorts met de volgende argumenten. De te presenteren lijst beschrijft een deelgebied, waarbinnen betrekkelijk eenvoudig deelvelden vast te stellen zijn. Binnen de deelvelden is, zoals uit onze lijst blijkt, slechts een aantal tijdschriften van echt belang; van de rest kan men gevoegelijk aannemen dat de status minder belangwekkend is. Voorts is het eenvoudiger om onze lijst ter hand te nemen dan de impactscore van een blad in de ISI-publicatie op te zoeken. Voordat we onze lijst presenteren bespreken we eerst de voor- en nadelen van zowel de expertsystemen als de bibliografische methoden.

Van Damme (1996) en de Commissie Herziening Outputmeting Economie (1998) bespreken de voor- en nadelen van expertlijsten en het gebruik van citatielijsten (met opvallende overeenkomsten tussen beide publicaties). Het voornaamste nadeel van een expertlijst is het subjectieve karakter. De samenstelling van de lijst is gevoelig voor de selectie van de opstellers. Er kan strategisch gedrag zijn. Ook is het waarschijnlijk dat, als de lijst voor beleid benut wordt, lobbying niet vreemd is. Een ander nadeel is dat een expert slechts een beperkt aantal tijdschriften kan overzien en de methode aldus valt of staat met het opdelen in velden. Hierdoor wordt automatische heterogeniteit ingebracht. Een laatste nadeel is het statische karakter van een expertlijst. Het zou te duur zijn om telkens met een nieuwe lijst te komen. Dit is evenwel geen sterk argument. Als de beslissingen die genomen worden op basis van een expertlijst van groot belang zijn, dan wegen de kosten van het opstellen van een dergelijke lijst op tegen de baten.

De voordelen van een expertlijst zijn de volgende.

- 1 Men kan de lijst van opgenomen tijdschriften zelf beïnvloeden. Hierdoor is het ook mogelijk om Nederlandse tijdschriften op te nemen. Veel Nederlandse tijdschriften hebben een ander karakter dan internationale tijdschriften. Indien men onderscheid maakt naar wetenschappelijke tijdschriften, vaktijdschriften (voor de beroepsgroep zelf) en populariserende tijdschriften (voor alle belangstellenden), zijn Nederlandse tijdschriften vaak gericht op de tweede en soms de derde categorie. Bij het opstellen van de lijst is een indeling in de drie groepen (wetenschappelijk, vak en populariserend) dus van belang en in het bijzonder de indeling van Nederlandse tijdschriften in de wetenschappelijke categorie.
- 2 Men vermijdt schijnexactheid door een ordinale schaling. Hierdoor is een overdadige precisie over rangordening van sterk vergelijkbare tijdschriften niet van belang².

Wat zijn de voor- en nadelen van het gebruik van impactscores? Om deze vraag goed te kunnen beantwoorden, is het eerst nodig om te definiëren wat een impactscore is. Voor elk tijdschrift in het bestand publiceert het ISI een impactfactor in de *Journal Citation Reports*.

De impactfactor van tijdschrift *j* in jaar *t* is het aantal citaties naar in de jaren *t-1* en *t-2* in het tijdschrift gepubliceerde artikelen die in jaar *t* in het bestand gevonden worden, gedeeld door het totaal aantal in het tijdschrift in die twee jaar gepubliceerde artikelen.

Een impactfactor van 1 houdt in dat elk in de afgelopen jaren gepubliceerd artikel gemiddeld genomen dit jaar ten minste één maal geciteerd is. Een blik op de lijst van impactscores leert dat dit slechts een beperkt aantal tijdschriften gegund is.

De voordelen van het gebruik van impactscores zijn evident:

- 1 impactscores zijn objectief;
- 2 impactscores komen met een vaste regelmaat beschikbaar;
- 3 impactscores zijn ongevoelig voor veranderingen in het op basis van resultaten te voeren beleid;
- 4 het gebruik van impactscores is relatief goedkoop.

Er bestaan ook punten van kritiek op het gebruik van impactscores. Let op dat het niet direct gaat om nadelen van de impactscores zelf, maar meer om waarschuwingen omtrent het blind gebruiken van de impactanalyse.

- 1 De periode van *backlog* van de gepubliceerde scores is te kort. Voor de bètawetenschappen is een periode van twee jaar voorstelbaar. Voor de gammawetenschappen is een langere periode van doorsijpelen waarschijnlijk belangrijker. Nederhof en Van Raan (1993) vinden een maximale invloed van een economisch artikel na drie tot vier jaar. Men kan uiteraard een langere periode construeren, bijvoorbeeld door gebruik te maken van de *cited half-life*: het aantal publicatiejaren dat men terug moet gaan om 50 procent van de citaties te vinden. Voor een groot aantal van de economische toptijdschriften is de laatste index meer dan tien jaar. Als de impactscores evenwel constant blijven doet het argument niet ter zake. Diamond (1988) toont aan dat de impactscores voor de economische toptijdschriften stabiel zijn. Ook kan men het product nemen van de *cited half-life* en de impactfactor teneinde aan het genoemde bezwaar tegemoet te komen. Hoe het ook zij, de meest eenvoudig te verkrijgen impactscores zijn gebaseerd op een periode die voor economen te kort is.
- 2 De publicatie van een *keypaper* in een jaargang leidt tot een opwaardering van de overige papers in dezelfde jaargang. Als keypapers random verdeeld zouden zijn over de tijdschriften levert dit geen problemen op. Als het tijdschrift regelmatig keypapers heeft is de kwaliteit van het tijdschrift navenant groot, hetgeen precies de doelstelling van de impactscore is. Indien de publicatie van een keypaper evenwel slechts eenmalig is leidt dit tot een uitbijter in de tijdreeks van impactscores van het tijdschrift, hetgeen de auteurs van artikelen in dezelfde jaargang bevoordeelt. Overigens zou de stabiliteit van de impactscores vergroot kunnen worden door een langere backlog te kiezen.
- 3 Overzichtsartikelen hebben de neiging om goed geciteerd te worden. Anderzijds zijn goede overzichtsartikelen schaars en zal de efficiënte publicatiemarkt extra aanbod van overzichtsartikelen uitlokken, hetgeen de hoge impactscores rechtvaardigt.
- 4 Makkelijk toegankelijke papers, of papers met

een makkelijke toepassing worden vaak geciteerd. Waarschijnlijk is het zeer moeilijk om goede en gemakkelijk toegankelijke artikelen te schrijven.

- 5 Er bestaan in de diverse subgroepen van economen verschillen in publicatiegewoonten en citatiecultuur. Zo publiceren econometristen veel meer in ISI-tijdschriften (58 procent) dan bedrijfseconomen (10 procent, zie Commissie Herziening Outputmeting Economie, 1998). Hierdoor is een vergelijking tussen de groepen minder goed mogelijk. Men kan hiervoor corrigeren als men de gemiddelde Field Citation Score gebruikt als schaling. Daarbij is de Field Citation Score het gemiddelde van de citatiescore van tijdschriften in een bepaald vakgebied. Door te schalen met deze score zou men voor verschillen tussen vakgebieden kunnen corrigeren. Het verschil in publicatiecultuur is dus geen direct nadeel van het gebruik van impactscores, maar wijst op enige voorzichtigheid met het ruwe gebruik.
- 6 Algemene tijdschriften hebben een hogere impactscore dan een blad voor specialisten. Een veelgebruikt voorbeeld is hier het *Journal of Mathematical Economics*. Dit tijdschrift kent een lage impactscore, omdat slechts een kleine beroepsgroep in dit blad publiceert. Het *Journal of Economic Perspectives* is een mooi voorbeeld van het omgekeerde. De hoge klassering van *The Economist* op de impactscore lijst is wel het meest sprekende voorbeeld.
- 7 Er bestaat een bias in de richting van tijdschriften die in of relatief dicht bij het hart van de economische theorie liggen. Theoretische tijdschriften citeren nauwelijks naar tijdschriften met meer toepassingen, terwijl het omgekeerde wel het geval is (zie ook Stigler et al., 1995. Enige voorzichtigheid is hier geboden, omdat het slechts een beperkte steekproef van tijdschriften betreft). Men dient op basis van dit resultaat te concluderen dat de invloed van de *core journals* blijkbaar groter is. Het argument is dus geen bezwaar op het gebruik van impactscores, maar veeleer een waarschuwing inzake de interpretatie.
- 8 Niet alle tijdschriften staan op de lijst. ISI dekt zes- tot negenduizend van de meer dan honderdduizend tijdschriften. De eerste lijst had eerder een geografisch (Verenigde Staten) dan een bibliometrisch bepaald karakter.

Tijdschriften werden vaak pas toegevoegd als er veel citaties naar het betreffende blad waren. Tenslotte kunnen nieuwe tijdschriften pas na enkele jaren worden opgenomen op de lijst.

- 9 Nederlandstalige tijdschriften worden niet vermeld. Ongeveer de helft van alle economische publicaties in Nederland zijn evenwel Nederlandstalig.
- 10 Economen hadden een publicatiecultuur in boeken. Boeken vallen veelal buiten de tellingen door het ISI, dat slechts bepaalde boekreeksen registreert. Dit geldt natuurlijk ook voor de expertlijst, al bestaat er een expertlijst van uitgevers, die door het Tinbergen Instituut gebruikt wordt (zie Commissie Herziening Outputmeting Economie, 1998).
- 11 Niet elke citatie zou even zwaar gewaardeerd moeten worden. Immers een citatie door een tijdschrift met een hoge impact is meer waard dan een citatie door een laag geschaald blad. Iedere verfijning is op dit gebied mogelijk maar maakt de zaak duur.

3 Een expertlijst voor de bedrijfswetenschappen

Een doel van dit artikel is het publiceren van een expertlijst van de kwaliteit van tijdschriften voor de bedrijfswetenschappen. Het is de mening van de auteurs dat een dergelijke lijst een welkome toevoeging is aan de analyse op basis van impactscores en een goede gedeeltelijke vervanging vormt van de in het verleden veel gehanteerde VSNU-lijst. De lijst behandelt slechts bedrijfswetenschappelijke tijdschriften. Uiteraard publiceren bedrijfswetenschappers ook in tijdschriften in aanliggende disciplines. Bewust geven wij geen kwaliteitsoordeel over deze tijdschriften.

Bij de opstelling van de onderstaande lijst is de volgende methode gehanteerd. Er is een aantal stappen gevolgd.

- 1 In eerste aanleg is een proeflijst opgesteld op basis van een enquête onder een aantal Nederlandse hoogleraren in de bedrijfswetenschappen. Hierbij zijn ten minste drie meningen per deelveld gebundeld.
- 2 De resulterende lijst is door de opstellers van dit artikel aangevuld met de bedrijfswetenschappelijke tijdschriften uit de lijst met ruim duizend ISI-tijdschriften.

- 3 Vervolgens is de lijst voorgelegd aan de (Nederlandstalige) redactieleden van een viertal tijdschriften: *Maandblad voor Accountancy en Bedrijfseconomie*; *Bedrijfskunde*; *International Journal of Research in Marketing*; *Journal of Empirical Finance*.
- 4 Daarna is de lijst voorgelegd aan de directeurs van de Nederlandse onderzoekscholen met een bedrijfswetenschappelijk karakter (ERIM, Meteor en SOM).

De lijst is niet voorgelegd aan buitenlandse experts. Hoewel het misschien een goede aanvulling op de gehanteerde werkwijze geweest zou zijn, kleven er ook nadelen aan het benaderen van buitenlandse experts. Ten eerste kan er een selectieonzuiverheid ontstaan door de keuze van de buitenlanders. Dit kan verholpen worden door grote aantallen buitenlanders naar hun mening te vragen. Hierdoor verliest de lijst het Nederlandse karakter en zou men zich ook alleen tot buitenlandse tijdschriften moeten beperken.

De betrouwbaarheid van de lijst moet blijken uit het gebruik. Het is evenwel goed om vast te stellen dat er een grote mate van consensus bestaat als het gaat om de topcategorieën per veld. De betrouwbaarheid van de lijst neemt af met de kwaliteit van de categorieën. Dit noopte sommige respondenten op te merken om de laagste categorie te schrappen. Anderzijds bestond er onder de directies van onderzoekscholen de wens om een volledige lijst van alle tijdschriften op te stellen. Wij hebben echter de belangrijkste tijdschriften willen vermelden, zodat de lezer kan opmaken dat de niet-genoemde tijdschriften blijkbaar niet in de belangstelling van Nederlandse experts liggen. De auteurs zijn evenwel van mening dat het aanbeveling verdient om ook de lagere categorieën in beeld te brengen en de hoop uit te spreken dat in de nabije toekomst uit reacties een exacter beeld van deze categorie zal ontstaan. De lijst dient dus als een startpunt en zeker niet als de 'definitieve' versie gezien te worden.

In de uiteindelijke versie van de lijst wordt een drietal dimensies onderscheiden: discipline, aard en kwaliteit. De eerste dimensie kent twee klassen:

- a algemene bedrijfswetenschappelijke *tijdschriften*: deze tijdschriften zijn niet aan een specifiek veld toe te schrijven;
- b *tijdschriften van belang per deeldiscipline*: financiering, marketing, organisatie, accounting, informatiesystemen en management science/operations research.

De tweede dimensie betreft de aard van het tijdschrift. We maken hierbij een indeling naar twee categorieën tijdschriften:

- 1 wetenschappelijke tijdschriften;
- 2 vaktijdschriften.

De primaire doelgroep van wetenschappelijke tijdschriften zijn de beoefenaren van de wetenschap. Bij vaktijdschriften wordt de primaire doelgroep gevormd door degenen die op een bepaald (deel)terrein in de bedrijfspraktijk werkzaam zijn.

Men zou ook populariserende tijdschriften (geschreven voor een algemeen publiek) kunnen meenemen. Gezien de doelstelling van de lijst is hiervoor niet gekozen. Een derde indeling betreft de kwaliteit van de wetenschappelijke tijdschriften.

- Toptijdschriften. Wat zijn de *key journals*? In welke tijdschriften moet men publiceren om *tenure* op een Amerikaanse top business school te krijgen?
- Zeer goede tijdschriften. Welke tijdschriften zouden kunnen groeien tot een toptijdschrift?
- Goede tijdschriften. Wat zijn de beste overige tijdschriften?

We streven niet naar volledigheid door alle tijdschriften te noemen. Impliciet wordt aangenomen dat de niet-genoemde tijdschriften niet de internationale of nationale top vertegenwoordigen. In principe is het mogelijk om twaalf klassen van tijdschriften te presenteren. Niet elke cel wordt evenwel gevuld. Voor de algemene tijdschriften geven we de resultaten in tabel 1. In tabel 1 worden bedrijfswetenschappelijke tijdschriften weergegeven, die niet ingedeeld kunnen worden in de lijsten per deelveld zonder een ander deelveld onrecht aan te doen. In de categorie vaktijdschriften geven we de drie bekendste Nederlandstalige tijdschriften weer waarin bedrijfswetenschappers plegen te publiceren.

Aangezien de artikelen die in *Bedrijfskunde* en het *MAB* verschijnen gericht zijn op zowel beoefenaren van de wetenschap als op de lezers die in de bedrijfspraktijk werkzaam zijn, hebben deze tijdschriften een wat hybride karakter. Ze zouden ook als goede wetenschappelijke tijdschriften gekarakteriseerd kunnen worden, wat ook in lijn is met de zorgvuldige beoordeling van de concept-artikelen die voor deze tijdschriften bestemd zijn. Alle artikelen die aan *Bedrijfskunde* en het *MAB* ter publicatie worden aangeboden, worden door de hoofdredacteur, de secretaris en ten minste drie leden van de redactie(raad) beoordeeld. In tabel 2 (op pagina 82) geven we voor de zes subvelden de bevindingen weer. De lijsten behoeven geen nader commentaar.

Tabel 1: Algemene tijdschriften in de bedrijfswetenschappen

Wetenschappelijke toptijdschriften

Journal of Business and Economic Statistics
Management Science

Zeer goede wetenschappelijke tijdschriften

Journal of Business
Zeitschrift für Betriebswirtschaftliche Forschung

Goede vaktijdschriften

Bedrijfskunde ³
Economisch Statistische Berichten
Maandblad voor Accountancy en Bedrijfseconomie ⁴

Tabel 2: Algemene tijdschriften in de bedrijfswetenschappen

I FINANCIERING

Wetenschappelijke toptijdschriften

Journal of Finance
Journal of Financial Economics
Review of Financial Studies

Zeer goede wetenschappelijke tijdschriften

Journal of Banking and Finance
Journal of Corporate Finance
Journal of Derivatives
Journal of Financial and Quantitative Analysis
Journal of Financial Intermediation
Journal of International Money and Finance
Journal of Monetary Economics
Journal of Money, Credit, and Banking
Journal of Risk and Uncertainty

Goede wetenschappelijke tijdschriften

European Finance Review
European Financial Management
European Journal of Finance
Finance and Stochastics
Financial Analysts Journal
Financial Management
Financial Review
Geneva Papers on Risk and Insurance Theory
International Review of Financial Analysis
Journal of Business Finance and Accounting
Journal of Financial Research
Journal of Financial Services Research
Journal of Fixed Income Analysis
Journal of Futures Markets
Journal of International Financial Markets, Institutions and Money
Journal of Mathematical Finance
Journal of Portfolio Management
Journal of Risk and Insurance
Review of Derivatives Research
Review of Quantitative Finance and Accounting

Vaktijdschriften

Bank- en Effectenbedrijf
Tijdschrift voor Corporate Finance
Tijdschrift voor Financieel Management
VBA-Journaal

II MARKETING

Wetenschappelijke toptijdschriften

International Journal of Research in Marketing
Journal of Consumer Research
Journal of Marketing
Journal of Marketing Research
Marketing Science

Zeer goede wetenschappelijke tijdschriften

Journal of Consumer Psychology
Journal of Retailing
Marketing Letters

Goede wetenschappelijke tijdschriften

Communication Research
Current Issues in Advertising
Journal of Advertising
Journal of Advertising Research
Journal of Business Research
Journal of Economic Psychology
Journal of Market-Focused Management
Journal of Marketing Channels
Journal of Marketing Management
Journal of Product Innovation Management
Journal of Public Policy and Marketing
Psychology and Marketing

Vaktijdschriften

Jaarboek NVMI
Tijdschrift voor Marketing

III ORGANISATIE

Wetenschappelijke toptijdschriften

Academy of Management Journal
Academy of Management Review
Administrative Science Quarterly
Journal of Law and Economic Organization
Strategic Management Journal

Zeer goede wetenschappelijke tijdschriften

Journal of Economic Behavior and Organization
Journal of Industrial Economics
Journal of International Business Studies
Journal of Management
Journal of Management Studies
Journal of Organizational Behavior
Organization Science
Organization Studies

Goede wetenschappelijke tijdschriften

Administration and Society
Business Horizons
Business Strategy and the Environment
Business Strategy Review
Business Quarterly
European Management Journal
Human Resource Management
Human Systems Management
Industrial and Corporate Change
International Journal of Human Resource Management
International Journal of Industrial Organization
International Journal of Management
Journal of Business Research
Journal of Economic Behaviour and Organization
Journal of Economics and Management Strategy
Journal of General Management
Journal of Human Resources
Journal of Industry Studies
Journal of Management Inquiry
Journal of Organizational Change Management
Journal of Product Innovation Management
Journal of Project Management
Journal of Small Business Management
Journal of Strategic Change
Long Range Planning
Management Communications Quarterly
Management Learning
Organization Dynamics
Research Policy
Review of Industrial Organization
Scandinavian Journal of Management
Small Business Economics
Technology Analysis and Strategic Management

Topvaktijdschriften

Sloan Management Review

Zeer goede vaktijdschriften

Academy of Management Executive
Advanced Management Journal SAM
California Management Review

Vaktijdschriften

M&O: Tijdschrift voor Management & Organisatie

IV ACCOUNTING

Wetenschappelijke toptijdschriften⁴

Accounting Review
Contemporary Accounting Research
Journal of Accounting and Economics
Journal of Accounting Literature
Journal of Accounting Research

Zeer goede wetenschappelijke tijdschriften

Accounting and Business Research
Accounting, Auditing and Accountability Journal
Accounting Horizons
Accounting, Organisations and Society
Journal of Accounting and Public Policy
Journal of Accounting, Auditing and Finance
Journal of Business Finance and Accounting
Journal of Management Accounting Research
Management Accounting Research
Review of Accounting Studies
Review of Quantitative Finance and Accounting

Goede wetenschappelijke tijdschriften

Auditing Journal of Practice and Theory
European Accounting Review
Financial Accountability and Management

Zeer goede vaktijdschriften

Journal of Cost Management

Vaktijdschriften

De Accountant
Bank en Gemeente
Beleidswetenschappen
Bestuurskunde
Management Control en Accounting
Openbaar Bestuur
Overheidsmanagement
Tijdschrift Financieel Management
Tijdschrift voor Bedrijfsadministratie

V INFORMATION SYSTEMS

Wetenschappelijke toptijdschriften

Communications of the ACM
ICIS
Information Systems
Information Systems Research
Journal of the American Society for Information Science
MIS Quarterly

Zeer goede wetenschappelijke tijdschriften

ACM Transactions on Information Systems
Decision Support Systems
European Journal of Information Systems
Information and Management
Information Computing
Information Management
Information Processing and Management
Information Systems Management
Journal of Information Systems
Journal of Information Technology
Journal of Management Information Systems
Journal of Systems Management
Journal of Systems Software

Goede wetenschappelijke tijdschriften

ABACUS
Applied Artificial Intelligence
Applied Intelligence
Artificial Intelligence Journal
Artificial Intelligence Magazine
Artificial Intelligence Review
Computer Science in Economics and Management
Data and Knowledge Engineering
Decision Sciences
IEEE Transactions on Computers
IEEE Transactions on Knowledge and Data Management
IEEE Transactions on Man, Computers and Cybernetics
IEEE Transactions on Systems, Man and Cybernetics
Interfaces
International Journal of Decision Support Systems
International Journal of Information Management
Journal of Informatics and Telematics
Journal of Information Management
Journal of Multiple Criteria Decision Analysis

Journal of Strategic Information Systems
Knowledge Acquisition

Vaktijdschriften

Informatie en Informatiemanagement

VI MANAGEMENT SCIENCE/OPERATIONS RESEARCH

Wetenschappelijke toptijdschriften

Mathematica of Operations Research
Mathematical Programming
Operations Research

Zeer goede wetenschappelijke tijdschriften

Combinatorica
Discrete Mathematics
European Journal of Operations Research
IEEE Transactions on Automatic Control
IEEE Transactions on Computing
Journal of Operations Research Society
Systems and Control Letters

Goede wetenschappelijke tijdschriften

Interfaces
International Journal of Productions Economics
International Journal of Technology Management
International Transactions in Operations Research
Journal of Combinatorial Optimization
Journal of Combinatorial Theory
Journal of Manufacturing Systems
Networks
Operation Research Letters
Reliability Engineering and Systems Safety

4 Samenvatting en conclusies

Dit artikel pleit voor het onderhouden van een expertlijst van tijdschriften voor de bedrijfs-wetenschappen als alternatief voor de op citatie-analyse gebaseerde lijsten en analyses. Het voordeel van een expertlijst zou consensus omtrent de geloofwaardigheid van de lijst moeten zijn. De lijst zou kunnen dienen om fellows van bedrijfswetenschappelijke onderzoekscholen te selecteren. De hier gepresenteerde lijst is wellicht onvolkomen en de auteurs dagen bedrijfswetenschappers dan ook uit om de lijst gefundeerd te amenderen. Het is goed om een debat te onderhouden over de kwaliteit van tijdschriften.

Er zijn enkele nadelen aan de lijst. De lijst representeert de gemiddelde Nederlandse mening. Deze hoeft niet overeen te komen met de mening van internationale vakgenoten. Men kan evenwel de mening zijn toegedaan dat de professie zelf moet uitmaken wat voor de Nederlandse vakuit-oefening van belang is. Dit gebeurt immers ook in de circuits die sterk door Amerikaanse invloed gedreven worden. Een tweede nadeel is de onvolledigheid. Niet elk economisch tijdschrift staat vermeld. Impliciet is er evenwel een klasse voor niet-genoemde internationale tijdschriften en voor niet-genoemde Nederlandse tijdschriften.

LITERATUUR

- Bergeijk, P.A.G. van, (1992), Wie telt mee in economisch Nederland?, *Economisch Statistische Berichten*, 77, pp. 674-679.
- Commissie Herziening Outputmeting Economie, (1998), *Towards a new system of output measurement in Dutch economics*.
- Damme, E.C. van, (1996), Measuring Quality of Academic Journals and Scientific Productivity of Researchers, *Mimeo*, Tilburg.
- Diamond, A.M., (1989), The core journals of economics, *Current Contents ISI*, pp. 4-11.
- Kapteyn, A. en P. van der Ham, Intermediairs economie top-40, *Intermediair*, 34, pp. 43, 45.
- Kret, M. en W.F. van Raaij, (1997), *Performance Meetsysteem Tijdschriften, ERASM Tijdschriften-classificatie Faculteit Bedrijfskunde*, Rotterdam.
- Nederhof, A.J. en A.F.J. van Raan, (1993), A bibliometric analysis of six economics research groups: A comparison with peer review, *Research Policy*, 22, pp. 353-368.
- Nederhof, A.J. en A. Straathof, (1993), Productivity and impact of economic sciences in the Netherlands, *Report CWTS-93-02*, Leiden.
- NOBO, (1993), *NOBO Outputindicatoren*.
- Stigler, G.J., S.M. Stiger en C. Friedland, (1995), The journals of economics, *Journal of Political Economy*, 103, pp. 331-359.
- Verkenningcommissie Economische Wetenschappen, (1985), *Academisch economisch onderzoek in Nederland: productie, produktiviteit en profilering*.
- VVCW, (1988), *Naar een meet- en monitoringsysteem van productiviteit/kwaliteit van onderzoek in de Economische faculteiten*.
- VVCW, (1991), *Performance-meting van onderzoek in economische faculteiten. Rapport Tweede ad hoc Commissie VVCW*.
- Witteloostuijn, A. van, (1996), Een verkenning van het Nederlandse onderzoek in de bedrijfswetenschappen, *Maandblad voor de Accountancy en Bedrijfseconomie*, 70, pp. 199-210.
- Witteloostuijn, A. van en C.A.J.J. Boone, (1996), Een meting van de productiviteit van Nederlandse bedrijfswetenschappers in 1990-1993, *Maandblad voor de Accountancy en Bedrijfseconomie*, 70, pp. 665-676.

NOTEN

- 1 De auteurs danken de besturen van de bedrijfswetenschappelijke onderzoekscholen ERIM, METEOR en SOM, de redacties van het *Maandblad voor Accountancy en Bedrijfseconomie*, *International Journal of Research in Marketing* en de *Empirical Journal of Finance* en een groot aantal individuele respondenten. De hier gepubliceerde lijst vertegenwoordigt de mening van de auteurs. Er kunnen evenwel discrepanties bestaan tussen deze mening en de meningen van de geconsulteerde respondenten.
- 2 Van Witteloostuijn en Boone (1996) brengen naar voren dat de verschillen in de impactscores van tijdschriften niet kunnen worden geïnterpreteerd als een nauwkeurige reflectie van absolute verschillen in kwaliteit.
- 3 Zie ook de tekst in paragraaf 3.
- 4 Hier dient opgemerkt te worden dat internationaal gezien er twee tijdschriften als de meest invloedrijke tijdschriften gezien worden: *Journal of Accounting and Economics* en *Journal of Accounting Research*.